

Sygn. akt VII U 1535/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karasińska

Protokolant: praktykant Karol Szej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 maja 2018 r. w Warszawie
sprawy K. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o podstawę wymiaru składki

z udziałem (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (płatnika składek)

na skutek odwołania K. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 19 września 2017 r., znak: (...)

1. oddala odwołanie,
2. zasądza od odwołującej się K. R. na rzecz Zakładu

Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. kwotę 180 złotych (słownie: sto osiemdziesiąt złotych 00/100) tytułem
zwrotu kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt. VII U 1535/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 września 2017 r., nr: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe K. R. podlegającej ubezpieczeniom, jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. od dnia 31 października 2016 r. wynosi 4055,04 zł brutto miesięcznie.

K. R. złożyła w dniu 24 października 2017 r. odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z dnia 19 września 2017 r., nr (...) w przedmiocie ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości 4 055,04 zł brutto.

Zaskarżonej decyzji zarzuciła merytoryczną nieprawidłowość, spowodowaną tym, iż decyzja oparta została na błędnej i nieuzasadnionej – zdaniem ubezpieczonej – tezie, że zatrudnienie na podstawie umowy o pracę z dnia 31 października 2016 r. zawartej między ubezpieczoną K. R. a pracodawcą (płatnikiem składek) – (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.,

obejmujące swym zakresem obowiązki odpowiadające dwóm stanowiskom (architekta oraz projektanta wnętrz) miało na celu jedynie uzyskanie zasiłku w wyższej, nieuzasadnionej wysokości, podczas gdy obie strony stosunku pracy wyrażały wolę zawarcia tejże umowy o uregulowanej w niej treści, w szczególności w zakresie kwoty wynagrodzenia i zakresu obowiązków w niej wskazanych, i umowę tę w takim zakresie realizowały.

W uzasadnieniu odwołania K. R. wywodziła, że praca w ramach jednego etatu na dwóch stanowiskach z wynagrodzeniem w wysokości 8 515,66 zł, stanowiącym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie, była zgodna z posiadanym przez nią wykształceniem, kwalifikacjami oraz doświadczeniem zawodowym, a ponadto że wynagrodzenie w takiej kwocie stanowiło rekompensatę (honorarium) za utratę przez Odwołującą autorskich praw majątkowych do wytworzonych przez nią w ramach stosunku pracy utworów.

Wskazała również, że w zaskarżonej treści decyzji Organ miał pełną wiedzę dotyczącą warunków jej zatrudnienia oraz stwierdził, iż brak jest „wystarczających dowodów by stwierdzić, iż praca nie była wykonywana.” Odwołująca wskazała, iż w odniesieniu do jej kwalifikacji oraz doświadczenia, a także uzyskanych przez pracodawcę korzyści, związanych z wykonanymi przez Odwołującą projektami, nie ma podstaw do twierdzenia, że jej zatrudnienie było pozorne. Wskazała także, że wysokość otrzymywanego przez nią wynagrodzenia za pracę oraz świadczenia nie może być uznana za sprzeczną z zasadami współżycia społecznego. Odwołująca wskazała również, iż nie wiedziała o braku spełniania przez pracodawcę ciężących na nim obowiązków opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, a wiedzę taką powzięła dopiero w momencie wydania zaskarżonej decyzji. Ponadto podkreśliła, iż twierdzenie organu, że niewywiązywanie się pracodawcy z obowiązków względem Organu obciąża pracownika jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego oraz z zasadami państwa prawa.

K. R. w odwołaniu zarzuciła również organowi, iż błędnie ocenił fakt, że po uzyskaniu informacji o jej trwałej niezdolności do kontynuowania czynności, pracodawca zlecił ich realizację firmie zewnętrznej, bowiem zdaniem odwołującej pracodawca w momencie nabycia majątkowych praw autorskich do opracowanej przez nią dokumentacji, w tym do wykonywania praw zależnych mógł zlecić dalsze procedowanie wniosku o uzyskanie warunków zabudowy innemu podmiotowi z możliwością ingerencji w wytworzony przez nią utwór na dozwolonych polach eksploatacji. W sytuacji, gdyby Odwołująca nie była zmuszona do skorzystania ze zwolnienia lekarskiego, czynności te wykonywałaby samodzielnie, a każde opracowanie podlegałoby tym samym rygorom prawa autorskiego.

W związku z powyższym odwołująca K. R., wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji organu rentowego i orzeczenie, iż podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe i chorobowe jako pracownika u płatnika składek (...) sp. z o.o. od dnia 31 października 2016 r. stanowi kwota wynikająca z umowy o pracę zawartej w dniu 21 października 2016 r., tj. 8 515,66 zł (odwołanie, k.2-4 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 09 listopada 2017 r. wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, iż nie podważa faktu zatrudnienia ubezpieczonej, choć ma wątpliwości co do tego, iż płatnik składek pomimo realizacji tak dużej inwestycji jaką jest budowa osiedla domów jednorodzinnych, podjął decyzję o zatrudnieniu siostry prezesa zarządu, zamiast biura architektonicznego. Ponadto pełnomocnik organu twierdził, iż, materiał zgromadzony w sprawie jasno wskazuje na to, iż wynagrodzenie K. R. zostało zawyżone.

Pełnomocnik organu twierdził również, iż odwołująca w poprzednim miejscu pracy – (...) Sp. z o. o. wbrew jej twierdzeniom nie była zatrudniona na podstawie umowy o pracę, ale na podstawie umowy o dzieło, dzięki czemu od wypłacanych jej pieniędzy nie były odprowadzane składki. Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczona ma bardzo niski wkład w tworzenie funduszu chorobowego, z uwagi na jej krótki okres zatrudnienia, tj. jedynie 718,31 zł. Pełnomocnik powołała się również w uzasadnieniu na fakt, iż od wynagrodzenia K. R. nie zostały odprowadzone składki na ubezpieczenie chorobowe, emerytalne, rentowe, wypadkowe, zdrowotne, na Fundusz Pracy ani Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Bowiem Spółka (...) Sp. z o. o. nie dokonuje żadnych wpłat składek od lipca 2016 r. W związku z tym organ rentowy stoi na stanowisku, iż nielogicznym jest, iż Spółka posiadając tak

duże zadłużenie względem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zatrudnia pracownika przyznając mu tak wysokie wynagrodzenie.

Zdaniem pełnomocnika organu rentowego tłumaczenie K. R. jakoby dowiedziała się o możliwości pracy w Spółce z ogłoszenia w internecie i jakoby przeprowadzono względem niej proces rekrutacji jest niepoważne, ponieważ brat odwołującej jest Prezesem Zarządu Spółki oraz większościowym udziałowcem w Spółce, posiadającym 99 % udziałów. Poza tym, pełnomocnik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zwrócił również uwagę na fakt, iż po tym jak K. R. stała się niezdolna do wykonywania pracy, Spółka nie zatrudniła nikogo na jej miejsce.

Na zakończenie pełnomocnik organu rentowego podniósł, iż wszystkie okoliczności niniejszej sprawy wskazują, iż zatrudnienie K. R. nie było podyktowane rzeczywistą potrzebą pracodawcy, ale tym, że jako siostra Prezesa Zarządu oraz większościowego właściciela Spółki, przy tak określonym wynagrodzeniu, mogła pobierać zasiłek w zawyżonej wysokości. Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przyznanie tak wysokiego wynagrodzenia jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, a wysokość wynagrodzenia jako podstawa wymiaru składek K. R. powinna stanowić kwotę 4 055,04 brutto będącą kwotą przeciętnego wynagrodzenia w III kwartale 2016 r. (odpowiedź na odwołanie, k. 6-7 a.s.).

Postanowieniem z dnia 06 grudnia 2017 r. Sąd Okręgowy zawiadomił zainteresowanego płatnika składek (...) sp. z o.o. o toczącym się postępowaniu (k. 13 – zawiadomienie).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. R., ur. (...), ukończyła studia wyższe na kierunku Architektura i Urbanistyka w Wyższej Szkole (...) w W.. Podczas odbywania studiów, zawarła stosunek pracy z firmą (...) Sp. z o.o. na stanowisku sekretarki, otrzymując wynagrodzenie w kwocie 1500zł netto. Po uzyskaniu tytułu inżyniera, odwołująca została zatrudniona na stanowisku asystenta architekta, gdzie zajmowała się przede wszystkim projektowaniem wnętrz, początkowo na podstawie umowy o dzieło, następnie na podstawie umowy o pracę z miesięcznym wynagrodzeniem w kwocie 2 500 zł netto. W związku z tym, iż K. R. nie widziała szans na dalszy rozwój w powyższej firmie, podjęła współpracę z firmą (...), gdzie w ramach umowy o dzieło na stanowisku asystenta architekta otrzymywała wynagrodzenie w wysokości 4 500 zł netto. W ramach tego zatrudnienia zajmowała się projektowaniem budynków wielorodzinnych. Gdy odwołująca powzięła informację o tym, iż Spółka (...) Sp. z o. o., będąca Spółką jej brata planuje inwestycję budowlaną wielorodzinną i szuka architekta, postanowiła aplikować na to stanowisko. Oferta pracy pojawiła się na portalu (...). W związku z powyższym w dniu 31 października 2016r. pomiędzy ww. Spółką a K. R. została zawarta umowa o pracę na czas określony od dnia 31 października 2016r. do dnia 31 października 2017r. na stanowisku architekt/projektant wnętrz, za wynagrodzeniem w wysokości 8.515,66 zł brutto. W chwili podpisywania przedmiotowej umowy, ubezpieczona była w trzecim miesiącu ciąży, czego pracodawca miał świadomość. Odwołująca była jedynym architektem zatrudnionym w Spółce, żadna z osób tam pracujących nie posiadała wykształcenia budowlanego ani architektonicznego. Spółka zajmowała się pośrednictwem oraz sprzedażą nieruchomości, jednak tego typu inwestycją zajmowała się po raz pierwszy. To odwołująca zaproponowała wysokość wynagrodzenia. Kwota wynagrodzenia uzależniona była od dużo większej odpowiedzialności i większego zakresu obowiązków po stronie odwołującej w porównaniu do poprzedniej pracy. Odpowiedzialną za wskazaną inwestycję była K. P., pełniąca funkcję Dyrektora.

Do zakresu obowiązków ubezpieczonej w ramach umowy o pracę zawartej ze Spółką (...) Sp. z o.o. należało tworzenie aranżacji lokali pokazowych. Ponadto wykonywała następujące obowiązki: badanie rynku (konkurencji) w zakresie rozpoczętych i planowanych budowli osiedli domów jednorodzinnych w W. i okolicach, rozeznania odnośnie obowiązujących cen sprzedaży nieruchomości w powiecie (...) oraz przygotowanie koncepcji programowo – przestrzennej budowy według założeń i koncepcji Spółki. Odwołująca przychodziła do pracy codziennie, zajmowała samodzielne stanowisko, ustalając jednak koncepcję z pracodawcą.

Firma płatnika składek działa od kwietnia 2012 r. i zajmuje się pośrednictwem w obrocie nieruchomościami. (...) sp. z o.o. zatrudnia i zgłasza do ubezpieczeń społecznych łącznie trzy osoby. Jedną z nich jest odwołująca K. R., siostra P. R., zatrudniona na podstawie umowy o pracę z wynagrodzeniem w wysokości 8 515,66 zł brutto. Ubezpieczona

K. P., podobnie jak odwołująca się K. R., stała się niezdolna do pracy ze względu na stan ciąży niedługo po podjęciu zatrudnienia na wyżej opisanych warunkach. Trzecią osobą zatrudnioną przez (...) sp. z o.o. jest M. K., otrzymująca wynagrodzenie 2 200 zł brutto za pracę na stanowisku specjalisty ds. rozliczeń.

Ubezpieczona pracowała w Spółce od dnia 31 października 2016 r. do dnia 11 grudnia 2016 r. W dniu 12 grudnia 2016 r. u K. R. stwierdzono trwałą niezdolność do pracy ze względu na stan ciąży. Odwołująca pobierała wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy finansowane ze środków pracodawcy od 12 grudnia 2016 r. do 02 lutego 2017 r., a następnie zasiłek chorobowy od 03 lutego 2017 r. do 05 czerwca 2017 r. Od tego czasu K. R. przebywa na zasiłku macierzyńskim.

Po tym jak K. R. stała się długotrwale niezdolna do pracy, pracodawca nie zatrudnił nikogo na jej miejsce, natomiast całość jej dotychczasowych obowiązków miało przejąć zewnętrzne biuro architektoniczne.

Ww. Spółka od lipca 2016 r. posiada zadłużenie względem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na kwotę ponad 50 000 zł.

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie akt rentowych i zebranej w nich dokumentacji, w tym częściowo na podstawie zeznań K. R.. W ocenie Sądu zeznania ubezpieczonej nie zasługują na uwzględnienie w części wskazującej że zakres jej obowiązków wynikający z umowy o pracę oraz odpowiedzialność związana z zajmowanym stanowiskiem, jej kompetencje oraz doświadczenie uzasadniają przyznanie jej wynagrodzenia w kwocie 8 515,66 zł. Wskazać należy, iż ubezpieczona nie wskazała co konkretnie należało do jej obowiązków i co było podstawą do określenia wysokości wynagrodzenia. Biorąc zaś pod uwagę relacje rodzinne (siostra – brat) pomiędzy K. R. i P. R., strukturę zatrudnienia u płatnika składek (w tym zatrudnienie K. P., w podobnych okolicznościach co odwołującą, ze względu na bliskie relacje jakie łączyły ją z P. R., a także fakt zatrudnienia poza nimi wyłącznie jednego pracownika za znacznie niższym wynagrodzeniem), okoliczność braku zatrudnienia pracownika na zastępstwo, czy sytuację finansową płatnika składek (wysokie zadłużenie w ZUS), nie sposób nadać waloru wiarygodności twierdzeniom, jakoby zatrudnienie K. R. za wynagrodzeniem we wskazywanej wysokości odpowiadało rzeczywistemu zapotrzebowaniu i finansowym możliwościom płatnika składek, a nadto wiązało się z realnym wykonywaniem przez ubezpieczoną pracy korelującej z tym wynagrodzeniem.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie K. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 19 września 2017 r., nr: (...), jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

W rozpatrywanej sprawie spór sprowadza się do ustalenia, czy organ rentowy zasadnie zakwestionował i ustalił nową podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne K. R. w wysokości niższej niż zadeklarowana przez płatnika składek (...) sp. z o.o. z siedzibą w W..

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 ze zm.) (dalej jako: „u.s.u.s.”), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Na mocy art. 11 ust. 1 u.s.u.s., osoby te podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu, a art. 12 ust. 1 - ubezpieczeniu wypadkowemu. Art. 13 pkt 1 ustawy przewiduje, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu pracownicy podlegają od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Art. 8 ust. 1 u.s.u.s. nakazuje za pracownika uważać osobę pozostającą w stosunku pracy. Definicję stosunku pracy zawiera art. 22 § 1 k.p., stanowiąc że umowa o pracę jest dwustronną czynnością prawną, w ramach której pracodawca zobowiązuje się do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem, pracownik zaś do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, a dochodzi do skutku, gdy strony złożą zgodne oświadczenie co do jej istotnych postanowień. Podkreślenia wymaga, że umowa o pracę wywołuje skutki nie tylko bezpośrednie, dotyczące wprost wzajemnych relacji między pracownikiem i pracodawcą, lecz także dalsze, pośrednie, w tym w dziedzinie ubezpieczeń społecznych. Kształtuje stosunek ubezpieczenia społecznego, określa wysokość składki, a w konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń. Przychód z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy stanowi bowiem

podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe (art. 18 ust. 1 w zw. z art. 4 pkt 9 u.s.u.s).

Zauważyć należy, że podstawę wymiaru składki ubezpieczonego będącego pracownikiem stanowi wynagrodzenie, które jest godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy. Natomiast ocena godziwości tego wynagrodzenia wymaga uwzględnienia okoliczności każdego konkretnego przypadku, a zwłaszcza rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji (por. wyrok S.A. w Krakowie z dnia 25 września 2012 r., III AUa 398/12, LEX nr 1223252). Takie rozumienie godziwości wynagrodzenia odpowiada kryteriom ustalania wysokości wynagrodzenia z art. 78 § 1 k.p. (por. wyrok SN z dnia 25 sierpnia 2010 r., II PK 50/10, LEX nr 707421).

W prawie pracy obowiązującą jest zasada swobodnego kształtowania postanowień umownych, która realizuje się jednakże tylko w takim zakresie, w jakim przewiduje to obowiązujące prawo. Autonomia stron umowy w kształtowaniu jej postanowień podlega ochronie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, a strony obowiązują nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego, lecz także wzgląd na interes publiczny, co wyraża między innymi art. 353¹ k.c. ZUS może zakwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało ono wypłacone na podstawie umowy zawartej dla pozoru (art. 83 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.), bądź sprzecznej z prawem, zasadami współzycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.). Uprawnienie takie nadaje mu art. 41 ust. 12 i 13 u.s.u.s. Przemawia za tym przede wszystkim alimentacyjny charakter świadczeń z ubezpieczenia społecznego i zasada solidaryzmu, które wymagają, żeby płaca, stanowiąca jednocześnie podstawę wymiaru składki, nie była ustalana ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej i zapewniającej godziwe utrzymanie oraz żeby rażąco nie przewyższała wkładu pracy, a w konsekwencji żeby składka nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej.

Przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne uzależnionej od wysokości zarobków chodzi o takie przełożenie wykonywanej pracy i uzyskiwanego za nią wynagrodzenia rzutującego na wysokość składki, które pozostaje w harmonii z poczuciem sprawiedliwości w korzystaniu ze świadczeń z ubezpieczenia wypłacanych z zasobów ogólnospołecznych (por. wyrok SA w Krakowie z dnia 3 stycznia 2018 r., III AUa 646/16, LEX nr 2448414).

W judykaturze wyrażany jest pogląd, że cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą. Skorzystanie z ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym jest legalnym celem zawierania umów o pracę. Może ono nawet być głównym motywem nawiązania stosunku pracy, zamiast wykonywania pracy na innych podstawach prawnych. Zawierając umowy o pracę strony kierują się różnymi motywami indywidualnymi, które należy odróżnić od *causa* czynności prawnej (typowego celu czynności prawnej). Sąd Okręgowy podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 25 listopada 2004 r., I PK 42/04, że zawarcie umowy o pracę, choćby zmierzało do uzyskania zwolnienia od kosztów sądowych, czy uzyskania kredytu bankowego, nie jest obejściem ustawy. Podobnie takiego zarzutu nie można postawić umowie o pracę nienaruszającej art. 22 k.p., nawet gdy jej cel dyktowany był wyłącznie chęcią uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Za obejście ustawy nie można uznać także ustalenia przez strony umowy o pracę wysokiego wynagrodzenia. Ustalenie wysokiego wynagrodzenia, nawet nadmiernego, nie jest w ogóle sprzeczne z prawem, poza szczególnymi przypadkami, gdy jego wysokość jest limitowana przez przepisy.

Powyzsza konstatacja nie może jednak oznaczać akceptacji dla nagannych i nieobojętnych społecznie zachowań oraz korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy zawarciu umowy o pracę na krótki okres przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczenia (np. urodzeniem dziecka) i ustaleniu wysokiego wynagrodzenia w celu uzyskania świadczeń obliczonych od tej podstawy. Taka umowa o pracę jest nieważna jako sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.

Przenosząc powyższe doktrynalne rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, iż ustalone dla K. R. w umowie z dnia 31 października 2016 r. wynagrodzenie za pracę w kwocie 8 515,66 zł brutto miesięcznie, jako podstawa

wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne było rażąco zawyżone. To zaś skutkuje uznaniem umowy o pracę w omawianym zakresie za nieważną, jako sprzeczną z zasadami współzycia społecznego, zgodnie z treścią przepisu art. 58 § 2 k.c.

Na wstępie zauważyć trzeba, że ZUS nie kwestionował faktu zatrudnienia odwołującej się w oparciu o umowę o pracę, a więc samego tytułu ubezpieczenia, czego wyrazem jest treść zaskarżonej decyzji. Sporna była wysokość wynagrodzenia ustalona w umowie o pracę. ZUS, powołując się na sytuację finansową firmy, dotychczasową historię zatrudnienia ubezpieczonej, jak również wysokość wynagrodzenia innych pracowników spółki, stwierdził, że podstawą wymiaru składek powinno być przeciętne wynagrodzenie w III kwartale 2016 r., tj. 4 055,04 zł brutto. W ocenie organu rentowego, wynagrodzenie to jest godziwe i dostosowane do sytuacji finansowej płatnika i okoliczności sprawy. Sąd Okręgowy podzielił stanowisko ZUS, przyjmując że zgromadzone w sprawie dowody nie dają podstaw do przyjęcia, że wysokość wynagrodzenia K. R. wynikająca z zawartej umowy o pracę była adekwatna do zakresu jej obowiązków, wykształcenia i doświadczenia zawodowego, a tym samym nie była zawyżona.

W okolicznościach sprawy nie sposób nie zauważyć co najmniej kilku faktów, które przemawiają za podjęciem powyżej opisanej oceny wynagrodzenia ubezpieczonej.

K. R. co prawda posiada wykształcenie kierunkowe do zajmowania powyższego stanowiska – jest inż. architektury, jednak jej dotychczasowe doświadczenie zawodowe nie uzasadnia wynagrodzenia w takiej wysokości. Odwołująca przed podjęciem pracy w Spółce (...) Sp. z o. o. pracowała przez krótki czas, najpierw w (...) Sp. z o. o., następnie w Spółce (...). Zdobyte doświadczenie nie uzasadniało ustalenia wysokości wynagrodzenia w kwocie 8 515,66 zł. Nadto, pracując wcześniej na podobnym stanowisku ubezpieczona otrzymywała prawie dwukrotnie niższe wynagrodzenia tj. 4 500 zł netto. Takiej wysokości wynagrodzenia nie uzasadnia również fakt przeniesienia majątkowych praw autorskich z Odwołującej na pracodawcę.

Ponadto w momencie zawierania przedmiotowej umowy o pracę ubezpieczona miała świadomość ciąży, pracę świadczyła zaledwie niecałe dwa miesiące (od 31 października 2016 r. do 11 grudnia 2016 r.). po czym stała się niezdolna do pracy, korzystając z długotrwałego zwolnienia lekarskiego z powodu ciąży.

Znamienny jest przy tym osobisty związek K. R. z jedynym członkiem zarządu i niemal wyłącznym udziałowcem spółki (...) sp. z o.o., tj. płatnika składek. P. R. jest bratem ubezpieczonej, w związku z czym był osobiście zainteresowany w uzyskaniu dla niej wysokich świadczeń z tytułu ubezpieczenia. Nie bez znaczenia jest przy tym fakt, że na analogicznych warunkach w firmie zatrudniona została Pani K. P. – pozostającą w bliskich relacjach z P. R., z którym ma dziecko, wobec której także wydano decyzję o obniżeniu podstawy wymiaru składek. Powyższe okoliczności pozwalają dojść do przekonania graniczącego z pewnością, że umowa o pracę z K. R. została zawarta na omawianych warunkach i w określonym terminie wyłącznie w celu osiągnięcia konkretnych korzyści w postaci zwiększonych świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

K. R. zatrudniona została za wynagrodzeniem, którego wysokość była rażąco nieadekwatna do jedynego (poza K. P.) innego pracownika firmy, tj. M. K., otrzymującej wynagrodzenie w wysokości 2 200 zł brutto na stanowisku specjalisty ds. rozliczeń.

Z punktu widzenia oceny racjonalności zatrudnienia ubezpieczonej istotnym jest fakt, że po przejściu K. R. na zwolnienie lekarskie płatnik składek nie zatrudnił nikogo na jej miejsce, co przeczy tezie, że stanowisko było niezbędne w strukturze organizacyjnej firmy, a przy tym na tyle istotne i dochodowe, że uzasadniało ponoszenie tak wysokich kosztów zatrudnienia odwołującej. Wykonywanie obowiązków za które była odpowiedzialna K. R. miało zostać powierzone zewnętrznemu podmiotowi, jednak w toku sprawy to twierdzenie nie zostało w żaden sposób udowodnione.

O tym, że zatrudnienie ubezpieczonej za wynagrodzeniem przekraczającym ponad 8 000 zł brutto miesięcznie było ekonomicznie nieuzasadnione w sytuacji firmy dodatkowo świadczy fakt, że płatnik składek od lipca 2016 r. nie

regulował składek i posiada z tego tytułu zadłużenie w wysokości ponad 50 000 zł. Takiego zadłużenia nie sposób pogodzić z finansową możliwością zatrudniania pracownika na tak atrakcyjnych warunkach, jakie zaoferowano K. R..

Jak już wskazywano powyżej w części doktrynalnej niniejszego uzasadnienia, cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą. W ocenie Sądu, nie można jednak nie dostrzegać problemu wyłaniającego się na gruncie niniejszej sprawy, ani akceptować nagannych i szkodliwych społecznie zachowań ubezpieczonej oraz płatnika składek. Widoczny w sprawie problem, będący jednym z przejawów szerszego zjawiska wyludzenia świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych, polega bądź na aneksowaniu umów o pracę w zakresie podwyższania wynagrodzenia bądź na zawieraniu umów o pracę na krótki okres przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczenia z ubezpieczenia społecznego (np. ciąża i urodzenie dziecka) i ustaleniu wygórowanego wynagrodzenia w celu uzyskania przez osobę ubezpieczoną naliczonych od takiej podstawy świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Skonstruowana w ten sposób umowa o pracę jest nieważna jako sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 października 2005 r, II UK 43/05, OSNP 2006/15-16/251, którego pogląd Sąd Okręgowy orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela.

Mając na uwadze wszystkie wskazane powyżej okoliczności, Sąd Okręgowy uznał, że obniżenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne K. R. było w pełni uzasadnione. Wynagrodzenie ubezpieczonej objęte umową o pracę z dnia 31 października 2016 r. było rażąco zawyżone, co skutkowało uznaniem przedmiotowej umowy o pracę w omawianym zakresie za nieważną, jako sprzeczną z zasadami współzycia społecznego, zgodnie z treścią przepisu art. 58 § 2 k.c

Tym samym, Sąd Okręgowy, w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie K. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., o czym orzekł w pkt. 1 sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r., poz.1804) zasądając od odwołujących się K. R. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)